

01

JOSÉ MANUEL BLECUA, PREMI ATLÀNTIDA 2011, ELOGIA EL VALOR DE LA LECTURA

Des de fa 25 anys, el premi Atlàntida, lliurat durant la Nit de l'Edició pel Gremi d'Editors de Catalunya, vol reconèixer la "tasca de foment de la lectura i del món del llibre" d'alguna personalitat "de reconegut prestigi". Després d'anar a parar a les mans de Jordi Pujol, Camilo José Cela, Václav Havel, Luis García Berlanga, Antoine Gallimard, Valentí Fuster, la infanta Cristina i Josep Guardiola -l'últim premiat-, el jurat de l'Atlàntida ha dibuixat un gir lingüístic digne de Wilhelm von Humboldt i ha reconegut la trajectòria de José Manuel Blecua (Saragossa, 1939), professor, director de la Real Academia de la Lengua Española, editor, autor de gramàtiques i diccionaris i entusiasta del llibre i la lectura.

El discurs que va pronunciar, *Yo guardo con amor un libro viejo*, va recordar la utilitat de la lectura partint d'un poema de Marcelino Menéndez Pelayo, on fa referència a aquell llibre que passa d'una mà a l'altra i és comentat, anotat, gaudit i estudiat per generacions successives d'alumnes. "Segueixo creient que el text és el camí del coneixement, igual que ho van considerar humanistes com Erasme de Rotterdam o Joan Lluís Vives -va dir Blecua-. Encara que l'ambient actual potser no sigui tan proper als textos com en altres èpoques, respectar els llibres és el camí per poder seguir llegint volums antics".

Blecua va fer passejar les paraules per autors i moments històrics diversos, confirmant la seva visió "polièdrica de la literatura", abans d'instal·lar-se en un dels grans clàssics de les lletres espanyoles, *El Quixot*. "Per damunt de tot, *El Quixot* és una invitació al plaer de

la lectura -va remarcar-. Molts anys després d'haver-lo llegit i revisitat em vaig plantejar qui devien ser els primers lectors de Cervantes. El primer de tots va ser Don Antonio de Heredia, l'home a qui va ser presentat el text perquè hi donés el vistiplau de cara a la publicació. Després d'això vaig adonar-me que un gruix important de lectors d'*El Quixot* van viatgers que anaven cap a Amèrica, la llavors anomenada Nova Espanya. El mercat americà va ser molt important, ja al segle XVI". Estirant el fil, Blecua es va interessar també pels llibres que arribaven al Nou Món: "Els llibres d'entreteniment coexistien amb llibres de devoció i tècnics". Tenint en compte aquestes característiques, la biblioteca del Quixot -que no comptava amb cap títol religiós- fàcilment es pot qualificar de *rara avis*, encara més tenint en compte els més de 2.000 títols que la integren: "Fins ben entrat el segle XVIII, una biblioteca d'aquestes dimensions només estava a l'abast de personatges com el marquès de Villena".

Tornant a l'actualitat, Blecua -que fa uns mesos va defensar la immersió lingüística a Catalunya- va manifestar que "la revolució digital ja ha tingut lloc", recordant els 29.000 volums que la Biblioteca Nacional posa a l'abast dels lectors: "La circulació de tota mena d'artefactes mecànics indica que el camí està obert". Tot avenç tecnològic té el seu preu: "Hi ha més de 200.000 llibres d'autors espanyols circulant a la xarxa. Això vol dir que la pirateria és un fet. Em vénen al cap unes paraules de Doña Emilia Pardo Bazán, que deia que «el contraban no és pecat». Una cosa i l'altra em semblen una visió de l'ètica força deformada".

SCOTT CHASSEROT

02

03

mitjana, aquests lectors farien una descàrrega anual". Els beneficis de les descàrregues, que l'any 2010 no van superar els 90 milions d'euros, encara no representen ni un 3% de la facturació total, xifra que el gremi espera haver superat en l'exercici d'enguany gràcies a l'augment progressiu de títols disponibles en suports electrònics. També caldrà veure els efectes de l'arribada d'Amazon, primer com a portal d'oci i cultura i des de fa unes setmanes també a través del Kindle.

4. Barcelona i l'edició

La capital catalana es consolida com a referent del sector
"En termes de facturació, Catalunya ocupa l'onzè lloc del món com a potència creativa editorial, mentre que per volum de població li correspondria la 95a posició", va dir Mallafré, que va posar en relleu que una de les assignatures pendents del sector, de cara a l'any que ve, és "potenciar Barcelona, consolidar-la i posicionar-la com a capital mundi-

al de referència". Encara sense cap iniciativa per concretar -pendent de ser negociada amb l'Ajuntament de Barcelona-, tot fa pensar que una de les línies d'acció serà apostar fort per a la pròxima diada de Sant Jordi. "Des del 1995, el 23 d'abril és el Dia Mundial del Llibre -va recordar Mallafré-. Qualsevol lector hauria de veure la festa com a mínim una vegada a la vida".

5. Una oferta considerable

La producció de títols es manté, però els tiratges són més petits
Del total de 80.000 títols publicats a Espanya, a Catalunya se'n van editar més de 34.000 l'any 2010, xifra que torna a situar-la en el primer lloc de l'Estat i segons la qual es desprèn que la facturació anual es va apropar als 1.500 milions d'euros. "Els tiratges s'han reduït i, per tant, cada llibre arriba a menys lectors -deia Mallafré-, però segueix incrementant-se la xifra de títols editats cada any". ♦♦

01

XAVIER MALLAFRÉ, PRESIDENT DEL GREMI D'EDITORS.

ACN

02

AMAZON AUGMENTARÀ EL CONSUM DE LLIBRES ELECTRÒNICS?

PERE TORDERA

03

SANT JORDI, DIADA DEL LLIBRE I DE FER CALAIX.

FERRAN FORNÉ

